EUROOPAN PARLAMENTTI

2004 *2009*

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta

VÄLIAIKAINEN
2004/0286(CNS)

4.2.2005

*

MIETINTÖLUONNOS

ehdotuksesta neuvoston asetukseksi tiettyihin henkilöihin ja yhteisöihin kohdistuvien rajoittavien erityistoimenpiteiden toteuttamisesta Norsunluurannikon tilanteen vuoksi
(KOM(2004)0842 – 15518/2004 – C6-0023/2005 – 2004/0286(CNS))

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta

Esittelijä: Jean-Marie Cavada

Lainsäädäntömenettelyistä käytettävät symbolit

*	Kuulemismenettely *yksinkertainen enemmistö*
**I	Yhteistoimintamenettely (ensimmäinen käsittely) *yksinkertainen enemmistö*
**II	Yhteistoimintamenettely (toinen käsittely) *yksinkertainen enemmistö yhteisen kannan hyväksymiseksi* *parlamentin jäsenten enemmistö yhteisen kannan hylkäämiseksi tai tarkistamiseksi*
***	Hyväksyntämenettely *parlamentin jäsenten enemmistö lukuun ottamatta EY-sopimuksen 105, 107, 161 ja 300 artiklassa ja EU-sopimuksen 7 artiklassa tarkoitettuja tapauksia*
***I	Yhteispäätösmenettely (ensimmäinen käsittely) *yksinkertainen enemmistö*
***II	Yhteispäätösmenettely (toinen käsittely) *yksinkertainen enemmistö yhteisen kannan hyväksymiseksi* *parlamentin jäsenten enemmistö yhteisen kannan hylkäämiseksi tai tarkistamiseksi*
***III	Yhteispäätösmenettely (kolmas käsittely) *yksinkertainen enemmistö yhteisen tekstin hyväksymiseksi*

(Ilmoitettu menettely perustuu komission esittämään oikeusperustaan.)

Tarkistukset säädösehdotukseen

Parlamentin tarkistukset merkitään ***lihavoidulla kursiivilla***. Pelkkää *kursivointia* käytetään kiinnittämään teknisten yksiköiden huomio sellaisiin säädösehdotuksen osiin, jotka ehdotetaan korjattavaksi lopullisessa tekstissä (esimerkiksi selvästi virheelliset tai kyseisestä kieliversiosta pois jääneet kohdat). Korjausehdotusten hyväksymisestä päättävät asianomaiset tekniset yksiköt.

SISÄLTÖ

Sivu

LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN LAINSÄÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAKSI.5

PERUSTELUT.....8

LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN LAINSÄÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAKSI

ehdotuksesta neuvoston asetukseksi tiettyihin henkilöihin ja yhteisöihin kohdistuvien rajoittavien erityistoimenpiteiden toteuttamisesta Norsunluurannikon tilanteen vuoksi (KOM(2004)0842 – 15518/2004 – C6-0023/2005 – 2004/0286(CNS))

(Kuulemismenettely)

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon komission ehdotuksen neuvostolle (KOM(2004)0842)[1],

– ottaa huomioon neuvoston ehdotuksen (15518/2004)[2]

– ottaa huomioon EY:n perustamissopimuksen 60 ja 301 artiklan,

– ottaa huomioon EY:n perustamissopimuksen 308 artiklan, jonka mukaisesti neuvosto on kuullut parlamenttia (C6-0023/2005),

– ottaa huomioon työjärjestyksen 51 artiklan,

– ottaa huomioon kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan mietinnön ja kehitysyhteistyövaliokunnan sekä talous- ja raha-asioiden valiokunnan lausunnot (A6-0000/2005),

1. hyväksyy komission ehdotuksen sellaisena kuin se on tarkistettuna;

2. pyytää komissiota muuttamaan ehdotustaan vastaavasti EY:n perustamissopimuksen 250 artiklan 2 kohdan mukaisesti;

3. pyytää neuvostoa ilmoittamaan parlamentille, jos se aikoo poiketa parlamentin hyväksymästä sanamuodosta;

4. pyytää tulla kuulluksi uudelleen, jos neuvosto aikoo tehdä huomattavia muutoksia komission ehdotukseen;

5. kehottaa puhemiestä välittämään parlamentin kannan neuvostolle ja komissiolle.

Komission teksti	Parlamentin tarkistukset

Tarkistus 1
Johdanto-osan 3 a kappale

	(3 a) Niiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden, jotka ovat myös

[1] EUVL C. / Ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä.
[2] Teksti on saatavilla osoitteesta: http://register.consilium.eu.int/pdf/fi/04/st15/st15518.fi04.pdf

Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston jäseniä, on varmistettava, että perusoikeuksia noudatetaan täydellisesti varsinkin YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1572 (2004) mukaisten toimien hyväksymisessä ja muuttamisessa, sekä ilmoitettava asianmukaisesti muille unionin jäsenvaltioille ja yhteisön toimielimille toimista, jotka saattavat vaikuttaa yhteisön oikeusjärjestykseen.

Tarkistus 2
Johdanto-osan 3 b kappale

(3 b) Euroopan yhteisö varmistaa Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1572 (2004) mukaisia toimia sovellettaessa, että niitä koordinoidaan voimassa olevilla menettelyillä Cotonoussa (Beninissä) 23. kesäkuuta 2000 allekirjoitetun AKT–EY-kumppanuussopimuksen[1] ja erityisesti sen 8 ja 96 artiklan mukaisesti.

[1]EYVL L 317, 15.12.2000. s. 3.

Tarkistus 3
2 artiklan 1 kohta

1. Jäädytetään kaikki ***liitteessä I*** lueteltujen luonnollisten henkilöiden, oikeushenkilöiden, yhteisöjen tai elinten suoraan tai välillisesti omistamat tai valvomat varat ja taloudelliset resurssit.	1. Jäädytetään kaikki ***komission 10 artiklan mukaisesti laatimassa luettelossa*** lueteltujen luonnollisten henkilöiden, oikeushenkilöiden, yhteisöjen tai elinten suoraan tai välillisesti omistamat tai valvomat varat ja taloudelliset resurssit.

Tarkistus 4
10 artikla

Komissio valtuutetaan *muuttamaan:*	Komissio valtuutetaan
a) ***liite I*** joko Yhdistyneiden Kansakuntien	a) ***laatimaan luettelo luonnollisista***

turvallisuusneuvoston tai pakotekomitean päätösten perusteella, ja	***henkilöistä, oikeushenkilöistä, yhteisöistä tai elimistä, joiden varat ja taloudelliset resurssit on jäädytettävä, ja*** *muuttamaan sitä* joko Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston tai pakotekomitean päätösten perusteella, ja
b) liite II jäsenvaltioiden toimittamien tietojen perusteella.	b) *muuttamaan* liite II jäsenvaltioiden toimittamien tietojen perusteella.

Tarkistus 5
10 artiklan b alakohta

b) liite ***II*** jäsenvaltioiden toimittamien tietojen perusteella.	b) liite jäsenvaltioiden toimittamien tietojen perusteella.

Tarkistus 6
10 artiklan 1 a kohta (uusi)

	Komissio ilmoittaa etukäteen ja luottamuksellisesti Euroopan parlamentin kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan ja kehitysyhteistyövaliokunnan puheenjohtajille ensimmäisen kohdan a alakohdassa tarkoitetun luettelon laadinnasta ja muuttamisesta.

PERUSTELUT

Tausta

1. Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan VII luvun mukaisesti YK:n turvallisuusneuvosto hyväksyi 15. marraskuuta 2004 päätöslauselman 1572 (2004)[1], jolla se päätti toteuttaa eräitä toimenpiteitä Norsunluurannikon rauhan uhkien hillitsemiseksi.

Toimenpiteillä, jotka ovat pakollisia kaikille YK:n jäsenvaltioille, pyritään erityisesti

– (7 kohta) estämään aseiden ja niihin liittyvien tarvikkeiden suora tai välillinen toimitus, myynti tai siirto Norsuluurannikolle

– (9 kohta) estämään kaikkien niiden henkilöiden pääsy jäsenvaltioiden alueille tai kulkeminen niiden kautta, jotka ovat uhka Norsunluurannikon rauhan solmimiselle ja kansallisen sovinnon syntymiselle, sekä kaikkien muiden henkilöiden, joiden on todettu olevan vastuussa vakavista ihmisoikeuksien ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden rikkomuksista Norsunluurannikolla tai jotka julkisesti yllyttävät vihaan ja väkivaltaan. Pakotekomitea määrittelee luettelon kyseisistä henkilöistä edellä mainitun päätöslauselman 14 artiklan perusteella.

– (11 kohta) jäädyttämään jäsenvaltioiden alueilla kaikki varat, jotka liittyvät päätöslauselman 14 kohdassa perustetun komitean nimeämiin henkilöihin, ja estämään jäsenvaltioiden alueilla ketä tahansa asettamasta samaisten henkilöiden tai yhteisöjen saataville tai hyödynnettäväksi varoja, rahoitusomaisuutta tai taloudellisia resursseja.

2. Euroopan unionin neuvosto on aloittanut päätöslauselman 1572 (2004) täytäntöönpanon antamalla 13. joulukuuta 2004 yhteisen kannan yhteisestä ulko- ja turvallisuuspolitiikasta (II pilari)[2], jolla se

– on luonut unionin tasolla aseidenvientiin ja rajavalvontaan liittyvät kiellot ja

– toimielimenä, jolla on toimivalta sisällyttää yhteisön oikeuteen luettelo päätöslauselman 1572 (2004) 4 kohdassa tarkoitetuista henkilöistä, delegoi tämän tehtävän suorittamisen komissiolle (koska tällainen toiminta ei periaatteessa jätä varaa poliittiselle tahdikkuudelle. On kuitenkin huomautettava, että yhteisen kannan liitteessä ei ole yhtään nimeä vaan ainoastaan huomautus *"...täydennetään sen jälkeen kun Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1572 (2004) 14 kohdassa perustettu komitea nimeää kyseiset henkilöt."*

3. Koska näin on käynyt jo muissa vastaavissa tilanteissa, neuvoston yhteisen kannan täytäntöönpanoon yhteisössä tarvitaan yhteisön toimenpide, jonka oikeusperustana olisi

– EY:n perustamissopimuksen 301 artikla, jolla neuvoston toimivalta rajoitetaan toteuttamaan tarpeelliset kiireelliset toimenpiteet määräenemmistöllä ja panemaan

[1] http://daccessdds.un.org/doc/UNDOC/GEN/N04/607/37/PDF/N0460737.pdf?OpenElement
[2] EUVL L 368, 15.12.2004, saatavilla osoitteesta: http://europa.eu.int/eur-lex/lex/LexUriServ/site/fi/oj/2004/l_368/l_36820041215fi00500053.pdf

täytäntöön *Euroopan unionista tehdyn sopimuksen yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa koskevien määräysten nojalla hyväksytty yhteinen kanta tai yhteinen toiminta*,

– 60 artikla, jolla 301 artiklan mukaisesti voidaan hyväksyä kolmansien maiden kansalaisiin kohdistuvat kiireelliset pääomien liikkuvuutta ja maksuja koskevat toimenpiteet,

– 308 artikla, jolla mahdollistetaan se, että samaiset toimenpiteet voidaan kohdistaa yksilöihin tai valtioista riippumattomiin järjestöihin (käytännössä kyse on todennäköisesti Norsunluurannikolla olevista yksilöistä, joilla on suhteita kapinallisiin). Kolmannen oikeusperustan lisäämisellä voidaan kattaa 60 ja 301 artiklan puute ja liittää samalla Euroopan parlamentti mukaan päätösmenettelyyn.

Euroopan parlamentille alistettu toimenpide

4. Sekä komission ehdotuksessa että neuvoston ohjeessa (jossa esitetään vain pieniä muutoksia) noudatetaan muodollisesti määräysmalleja, jotka on esitetty asiakirjassa "*Suuntaviivat rajoittavien toimenpiteiden (pakotteiden) täytäntöönpanoa ja arviointia varten EU:n yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan alalla*", jonka neuvosto hyväksyi 3. joulukuuta 2003[1] kyseisellä alalla hankkimansa monivuotisen kokemuksen perusteella. Tämä koskee erityisesti varojen ja taloudellisten resurssien määritelmiä sekä ennen kaikkea sellaisten humanitaarista syistä sallittujen poikkeusten sanamuotoa, joihin Euroopan parlamentti varsinkin keskittyi tarkastellessaan vastaavia toimenpiteitä, joilla pyritään jäädyttämään terroristijärjestöjen varat[2].

On huomautettava, että asetuksessa annetaan merkittävä asema komissiolle[3], jonka oletetaan päivittävän 10 artiklan nojalla

– neuvoston antamien ohjeiden mukaisesti luetteloa henkilöistä, joiden omaisuus on jäädytettävä (liite 1),

---

[1] Saatavilla neuvoston asiakirjahakemistosta osoitteesta: http://register.consilium.eu.int/pdf/fi/03/st15/st15579.fi03.pdf

[2] Ks. erityisesti:
– 13. joulukuuta 2001 annettu lausunto ehdotuksesta neuvoston asetukseksi tiettyihin henkilöihin ja yhteisöihin kohdistuvista erityisistä toimenpiteistä terrorismin torjumiseksi (4765/3/2001 – C5-0665/2001 – 2001/0228(CNS))
http://www2.europarl.eu.int/omk/sipade2?SAME_LEVEL=1&LEVEL=3&NAV=X&DETAIL=&PUBREF=-//EP//TEXT+TA+20011213+ITEMS+DOC+XML+V0//FI#sdocta6
– Euroopan parlamentin 7.2.2002 antama päätöslauselma (P5_TA(2002)0055) neuvoston 27. joulukuuta 2001 tekemästä terrorismin torjuntatoimia koskevasta päätöksestä sekä Euroopan parlamentin 7.2.2002 antama päätöslauselma (P5_TA(2002)0048) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklan neljännen luetelmakohdan mukaisen vapauteen, oikeuteen ja turvallisuuteen perustuvan alueen täytäntöönpanossa vuonna 2001 saavutetusta edistyksestä
– 11. huhtikuuta 2002 annettu lausunto ehdotuksesta Al-Qaida-järjestön omaisuuden jäädyttämiseksi (KOM(2002)0117 – C5-0132/2002 – 2002/0059(CNS))
– Euroopan parlamentin 16.9.2004 hyväksymä lainsäädäntöpäätöslauselma ehdotuksesta neuvoston asetukseksi tiettyjen rajoittavien toimenpiteiden käyttöönotosta entisen Jugoslavian alueen kansainvälisen rikostuomioistuimen toimeksiannon tehokkaan täytäntöönpanon tukemiseksi (KOM(2004)0348 – SN 2057/2004 – C6-0041/2004 – 2004/0114(CNS)) http://www2.europarl.eu.int/omk/sipade2?PUBREF=-//EP//TEXT+TA+P6-TA-2004-0009+0+DOC+XML+V0//FR&LEVEL=3&NAV=X.

[3] Joka johtaa jo suurinta osaa täytäntöönpanotoimista; tähän liittyen ks. seuraavassa osoitteessa olevia asiakirjoja: http://europa.eu.int/comm/external_relations/cfsp/sanctions/index.htm.

– jäsenvaltioiden antamien ohjeiden mukaisesti luetteloa viranomaisista, jotka voivat päättää erityisesti humanitaarisista syistä sallituista poikkeuksista (liite 2).

Taloudellisiin seuraamuksiin liittyvät tiedot julkaistaan virallisessa lehdessä ja ne saatetaan yleisön ja erityisesti rahalaitoksen saataville yleisenä luettelona henkilöistä ja omaisuudesta, joita tämäntyyppiset seuraamukset koskevat[1].

Mahdolliset parannukset menettelyyn

5. Todetessaan joitakin parannusehdotuksia edellä oleviin toimenpiteisiin ja tukiessaan vakaumuksella sellaisten toimenpiteiden tavoitetta ja sisältöä, jotka on tarkoitettu Norsunluurannikon rauhan säilyttämiseksi tai palauttamiseksi, esittelijä voi vain pahoitella sitä, etteivät komissio ja neuvosto ole ottaneet huomioon joitakin yleisempiä ehdotuksia, joita parlamentti oli tehnyt edellisissä kuulemissa.

6. Luetteloiden laatimisessa noudatettavan menettelyn osalta ei ensinnäkään ole itsestäänselvää, että turvallisuusneuvoston perustamilla pakotekomiteoilla on asioiden nykytilassa aina mahdollisuus tarkistaa lähteiden luotettavuus ottaakseen ehdotetut kohteet mukaan tai poistaakseen ne. Tällaisten luetteloiden luotettavuuden parantamiseksi olisi näin ollen luotava asianmukaisia tarkistus- ja/tai korjausmekanismeja sekä vähimmäistakuita kohdehenkilöille ainakin pakotekomiteoiden sellaisten jäsenvaltioiden aloitteesta, jotka ovat myös EU:n jäseniä. Viimeksi mainittuja kannattaa muistuttaa velvoitteesta tehdä kuuliaisesti yhteistyötä EU:n ja sen muiden jäsenvaltioiden kanssa, sillä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 19 artiklan mukaisesti *"[j]äsenvaltiot, jotka ovat myös Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston jäseniä, neuvottelevat keskenään ja pitävät muut jäsenvaltiot täysin asioista selvillä."* Tämä vaatimus on näissä tilanteissa selvempi, koska kun luettelo kerran on hyväksytty, se velvoittaa EU:n toimielimet ja jäsenvaltiot Strasbourgin ja Luxemburgin tuomioistuinten eteen. Kuuliaisen yhteistyön velvoite, jota sovelletaan turvallisuusneuvostoon, koskee luonnollisesti myös sen perustamia pakotekomiteoita. Olisi siis erittäin suotavaa, että läheiset suhteet säilyvät unionin jäsenvaltioiden välillä, koskapa kyse olisi sellaisten EU:n jäsenvaltioiden kansalaisista, joilla ei ole edustusta turvallisuusneuvostossa tai Euroopan yhteisössä itsessään (sillä jos yhteisön vastuu on kerran hyväksytty unionissa, se kyseenalaistetaan). Norsunluurannikon erikoistapauksessa voidaan sitä paitsi miettiä, eikö unioni voisi myös luoda yhteyttä Yhdistyneiden Kansakuntien tasolla määrättyjen seuraamustoimenpiteiden sekä yhteisön ja AKT-maiden välisen Cotonoun sopimuksen 96 artiklassa määrätyn vastaavan mekanismin välille.

7. Esittelijä katsoo lisäksi, että pakotekomitean olisi voitava kiireesti tutkia humanitaarisia poikkeuksia koskevat pyynnöt varsinkin, jos niitä edistävät EU:n jäsenvaltiot, jotka ovat myös pakotekomitean jäseniä. Viimeksi mainitut eivät voisi tässä tapauksessa soveltaa kriteereitä, jotka olisivat vähemmän vaativia kuin unionissa sovellettavat kriteerit. Tältä näkökannalta on tärkeää, että Euroopan parlamentin edellisissä kuulemisissa esittämien vaatimusten mukaisesti

[1] On saatavilla Internetissä seuraavasta osoitteesta:
http://europa.eu.int/comm/external_relations/cfsp/sanctions/list/consol-list.htm.
Luettelo on laadittu yhteistyössä seuraavien kanssa: Banking Federation of the European Union (Euroopan unionin pankkiyhdistysten liitto), European Savings Banks Group (Euroopan säästöpankkiryhmä), European Association of Cooperative Banks (Euroopan osuuspankkien järjestö), European Association of Public Banks (Euroopan julkisten pankkien järjestö) ja European Association of Public Banks and Funding Agencies (Euroopan julkisten pankkien ja rahoituslaitosten järjestö).

yhteisön päätösluonnoksen 3 ja 4 artiklassa määrätään, että kyseisen jäsenvaltion viranomaiset voivat hätätapauksissa soveltaa humanitaarisia poikkeuksia ennakoivasti (periaate, joka myönnetään epäsuorasti EY:n perustamissopimuksen 60 artiklan 2 kohdassa).

8. Päätösehdotuksen rakenteen osalta on kuitenkin perustamissopimuksen vastaista jättää parlamentin kuultavaksi teksti, joka sisältää tyhjän liitteen (yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan parlamentilla on oltava käytettävissään kaikki tarvittavat osat, jotta se voi ottaa kantaa).

Jos siis halutaan välttää olennaisen menettelymääräyksen rikkominen (koska näin on jo käynyt muiden samanlaisten luetteloiden julkaisussa), järkevin ratkaisu olisi jättää liite asetuksesta pois ja määrätä, että komissio laatii sen täytäntöönpanotoimena ja että siitä ilmoitetaan ennakkoon (tarvittaessa luottamuksellisesti) parlamentin toimivaltaiselle valiokunnalle.